

Chapter VII

Pràctiques pel desenvolupament local sostenible i resiliient

1. Introducció

El Manual RUSDELA presenta una recopilació d'eines i metodologies per ajudar als agents de canvi, als responsables de la presa de decisions i als polinitzadors creuats a actuar responsablament al present, mirant al passat i al futur. Mirar cap al passat pot ajudar a aquests actors locals a recuperar i construir la identitat i saviesa local i, mirar cap al futur pot ajudar-los a enfrontar-se als reptes fruits del món VUCA amb visió, comprensió, claredat i agilitat.

Proporcionem eines que es poden utilitzar per a diferents fins, en diferents fases del treball local. Aquestes eines són:

*Avaluació de la Comunitat,
Compromís i Formació,
Disseny i Planificació,
Implementació.*

L'ordre de presentació aquí no és l'ordre de treball personal. És possible, per exemple, que s'iniciï amb compromís i la formació, ja que ja s'ha completat l'avaluació comunitària.

La lectura d'aquesta secció us ajudarà a entendre els recursos necessaris de temps i humans. Abans de començar, també s'ha de considerar qui facilitarà el procés. Necessiteu facilitador extern?

Com es veurà, els processos que aquí es presenten són llargs, alguns d'ells poden durar alguns mesos o fins i tot més temps.

A les pàgines següents es detallen diverses metodologies i eines, algunes d'elles es presenten com a discretes i d'altres com a transversals.

2. Anàlisi comunitari

En aquesta secció es mostren eines i metodologies que poden ajudar a la comunitat a reflexionar, avaluar i aprendre de les situacions actuals i passades, per tal de dissenyar i planificar un futur més sostenible i resilient. Les següents eines i metodologies es troben dins el marc de la Investigació- Acció Participativa:

- El procés FOSET
- Els SDG d'Implementació d'Estratègies Comunitàries
- Revisió i anàlisi de documents
- Entrevistes semi-estructurades
- Focus grups participatius

EINES transversals			
Procés del model FOSET (Organitzacions Fractals de la Transformació Social i Ecològica)			
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Incrementar la comprensió de la capacitat de resiliència i de canvi social a les organitzacions i comunitats Promoure l'aprenentatge dins de i entre organitzacions/comunitats Dissenyar el component social dels plans de desenvolupament rural sostenible 	Duració/ Periodicitat	D: D'un mes a un any per a l'avaluació inicial de la metodologia P: Metodologia de seguiment anual
Participants	<ul style="list-style-type: none"> Agents de la presa de decisions comunitaris Altres actors locals clau Membres de la comunitat en general 	Costos/ Materials	Facilitació externa i index d'avaluació diaris, si és necessari
Tipus de Procés	Emergent	Capacitat d'impuls/ nivell dels punts palanca	Mitjana – Alta
Resum	El procés FOSET (Zárate, 2014) analitza el potencial de les capacitats de resiliència i canvi de les organitzacions i comunitats. És una metodologia d'avaluació i planificació que es va crear després d'estudiar l'actual procés de canvi del context VUCA, entre les comunitats indígenes i entre els moviments ecològics i socials locals i globals. El Procés FOSET es basa en 4 dimensions inter i intrarelacionades: <ul style="list-style-type: none"> Persones i Recursos Estratègies i Valors Estructures i Processos Accions i Impactes 		
FASES			
Fase 1: Recopilació d'Informació	El Procés FOSET comença amb el senzill pas de fer una recerca basada en la recopilació d'informacions, en diferents dimensions. Una millor recopilació de la informació es fa mitjançant diferents eines com documents d'anàlisi, entrevistes a persones clau i a través de l'observació participant. <p>En la dimensió de Persones i Recursos, en primer lloc la comunitat fa un inventari dels seus recursos humans i capitals i de les seves capacitats.</p> <p>En la dimensió de Valors i Estratègies, la comunitat identifica els valors i creences que fonamenten i orienten els seus plans estratègics i de desenvolupament de la comunitat.</p> <p>En la dimensió d'Estructures i Processos, la comunitat mostra les seves estructures i</p>		

	<p>processos interns, tant en forma narrativa com visual, dibuixant organigrames, canvàs o d'altres eines visuals.</p> <p>En la dimensió d'Accions i Impactes, la comunitat registra les seves àrees de responsabilitat i competència (versus les àrees que estan sota la jurisdicció provincial o estatal) i després, enumera els impactes i resultats d'aquestes àrees d'acció. Per exemple, si un municipi és responsable de gestionar i mantenir l'escola local, poden enumerar les accions com a activitats específiques que fan en relació a l'escola, i aquesta llista podria incloure el que observen com a resultat d'aquestes activitats.</p>
<p>Fase 2</p>	<p>La segona fase requereix una anàlisi interna de cada una de les quatre dimensions. Una persona avaluadora pot facilitar una reunió de la comunitat participativa o un altre tipus d'espai participatiu, per tal de dur a terme aquesta anàlisi. Per promoure el diàleg, la reflexió i l'anàlisi que es necessita en aquesta fase es poden utilitzar una gran varietat de tècniques com el Word Café, Open Space or Dotmocracy. Es pot incorporar també una anàlisi DAFO en cada una de les dimensions, tenint en compte les fortaleses i debilitats internes i les oportunitats i amenaces externes de cada una d'elles.</p> <p>En la dimensió de Persones i Recursos, la comunitat pot reflectir com les persones utilitzen els seus recursos naturals i capitals i com l'entorn natural i el construït impacte a les persones. Per exemple, la comunitat podria reflexionar sobre els espais comunitaris compartits (com els parcs, els centres socials, piscines, etc.) i si són sovint utilitzats per la comunitat o no, si són accessibles, si promouen la recreació saludable, si fomenten el diàleg i la conversació o si són una barrera per a assolir aquests aspectes.</p> <p>En la dimensió de Valors i Estratègies, la comunitat pot reflectir com el seu sistema de valors i creences estan relacionats amb les planificacions i estratègies municipals. Hi ha una relació directa entre aquestes dues? Hi ha alguns valors que no estan representats a la comunitat però que són implícits amb els plans i estratègies municipals? Per exemple, una comunitat diu que valora la biodiversitat però no la menciona en els seus plans de desenvolupament rural.</p> <p>En la dimensió d' Estructures i Processos, la comunitat pot reflectir les seves relacions entre les estructures municipals i les institucionals del poble i quin tipus de processos (i les relacions i la distribució del poder) resulten d'aquestes estructures.</p> <p>Per exemple, si el municipi té un consell assessor comunitari format per la població en general, aquesta estructura conrea processos més participatius en comparació amb un municipi que no té espais estructurats per a la participació de la comunitat.</p> <p>En la dimensió d'Accions i Impactes, la comunitat enumera les seves àrees de competència municipal i responsabilitat (en comparació amb les àrees que es troben sota la jurisdicció de la província o estat) i després enumera els impactes i els resultats d'aquests àmbits d'actuació. Per exemple, si el municipi és responsable del funcionament i manteniment de l'escola local, poden enumerar les accions com a activitats específiques que fan en relació amb l'escola i aquesta llista d'impactes inclouria el que observen com a resultat d'aquestes activitats.</p>
<p>Fase 3</p>	<p>La comunitat explora a continuació les interrelacions entre les quatre dimensions, fent preguntes</p>

	<p>similars a les que van preguntar a l'hora d'explorar i analitzar cada dimensió individual. També es pot dur a terme una anàlisi DAFO més exhaustiva, valorant els punts forts interns, les debilitats internes, les oportunitats externes i les amenaces externes de la comunitat.</p> <p>Si una comunitat té un alt grau de relacions i connexions dins de cada dimensió i entre dimensions, aquesta té una major capacitat de canvi i resiliència. Si tenen unes dimensions febles, aquestes són doncs les àrees que cal abordar i enfortir per tal de ser més resilients, sostenibles i capaços de produir canvis socials i ecològics positius.</p>
Fase 4	<p>L'última fase del Procés FOSET és la de disseny i planificació, que posa en pràctica tota la reflexió, l'aprenentatge i les conclusions de les fases anteriors i les aplica a un pla estratègic, pla operatiu o pla de desenvolupament sostenible rural.</p>

EINA Transversal		SDG Community Implementation Flashcards	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Involucrar a tota la comunitat en l'aprenentatge dels SDGs Aplicar SDG estratègicament i operativament en un pla rural de desenvolupament sostenible 	<p><i>Durada/</i></p> <p><i>Periodicitat</i></p>	<p>D: 2–3 hores</p> <p>P: durant reunions comunitàries habituals, sessions de planificació i/o sessions d'avaluació</p>
Participants	<ul style="list-style-type: none"> Responsables de la decisió comunitària Altres actors locals clau Membres de la comunitat en general 	<i>Costos/ Materials</i>	<p>20€ per a les flashcards SDG</p> <p>Facilitació externa/taxes d'avaluació per dia, si és necessari</p>
Tipus de procés	Emergent	<i>Augment i potenciació de la capacitat</i>	Mig
Resum	<p>Les SDG Flashcards han estat dissenyades per GAIA Education, una institució d'educació ambiental amb llarga trajectòria amb seu al Regne Unit, per tal d'animar els líders de la comunitat a conèixer els SDG i aplicar-los estratègicament i operativament als seus plans i accions comunitàries.</p>		
PASSOS/FASES			
FASE 1	<p>Iniciant converses centrades en la comunitat sobre la implementació de SDG local</p> <p>El procés altament interactiu convida els participants a mantenir converses constructives sobre la rellevància local dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (SDG), basats en un conjunt de targetes dissenyades per ajudar a estructurar diàlegs de petits grups. A través d'aquestes converses, els participants:</p> <ul style="list-style-type: none"> prioritzar aquells d'objectius que són especialment importants per a la seva comunitat començar a definir com es poden establir associacions amb múltiples grups 		

	<p>d'interès a la seva comunitat per donar suport a la implementació centrada en el projecte de SDGs específics.</p> <ul style="list-style-type: none"> • assegurar que els SDG s'implementen de manera que siguin sensibles a la singularitat biocultural del lloc • treballar en diversos grups petits per identificar polítiques, projectes i recursos que puguin donar suport a aquesta implementació i classificar-los en els que ja existeixen i els que s'han de crear. • esbossar estratègies de com mobilitzar els grups d'interès locals al voltant d'un projecte factible per demostrar la implementació d'aquests objectius a la seva localitat i • identificar formes eficaces de difondre projectes exitosos a tota la seva comunitat i més enllà.
FASE 2	<p>Capacitar a les persones per convertir-se en multiplicadors d'aquestes converses</p> <p>Aconseguir els Objectius Globals per a l'any 2030 requereix iniciar aquest tipus de processos a les comunitats d'arreu, i tots estem cridats a convertir-nos en multiplicadors de converses orientades a SDG sobre el futur sostenible de la nostra comunitat.</p> <p>Les 'Targetes d'Implementació Comunitària de SDG' en combinació amb el guió del taller i l'experiència d'haver participat en la formació d'un dia, convertirà la majoria dels participants en possibles multiplicadors d'aquestes converses amb la comunitat. Els participants rebran una breu introducció sobre com utilitzar el guió i les targetes per replicar la formació amb el seu equip a la feina, amb grups de la comunitat local i amb funcionaris públics, i per a estudiants i personal de les universitats o escoles locals. Els participants deixaran la formació equipada amb les eines i l'experiència per ajudar els altres a reflexionar sobre per què i com els objectius globals són rellevants per a la seva comunitat o empresa, i quins primers passos es poden prendre localment per contribuir a assolir els objectius globals de la humanitat per al 2030.</p>

MÈTODE	Revisió i Anàlisi del Document		
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Per entendre millor la situació passada i l'actual d'una comunitat 	Durada/ Periodicitat	D: 1 – 5 dies
Participants	No	Costos/ Materials	Costos d'impressió del document, si s'escau
Tipus de Canvi	Projectable	Augment i potenciació de la capacitat	Baix
Resum	Revisió i anàlisi del document.		
PASSOS/FASES			
PAS 1	Recopilar documents rellevants i material audiovisual relacionat amb el procés comunitari que s'està revisant.		
PAS 2	Llegir i analitzar els documents recollits, utilitzant el marc de treball FOSET.		

PAS 3	Compartir resultats amb membres de la comunitat i incloure els resultats a l'avaluació escrita.
-------	---

METHOD			
Entrevistes semiestructurades			
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Per entendre millor la situació passada i actual d'una comunitat 	Durada/ Periodicitat	2 hours per interview (1 hour to interview, 1 hour to review interview)
Participants	<ul style="list-style-type: none"> Líders comunitaris Participants clau de la comunitat, inclosos representants de poblacions vulnerables 	Costos/ Materials	
Tipus de Canvi	Emergent	Augment i potenciació de la capacitat	Mig
Resum	Entrevistar als actors clau de la comunitat.		
PASSOS/FASES			
PAS 1	Seleccionar els actors clau de la comunitat mitjançant l'aplicació de criteris clars per a la representació equitativa del mosaic comunitari. Demanar recomanacions als líders de la comunitat i preguntar als entrevistats per obtenir més recomanacions (la tècnica de "bola de neu" de demanar-li que recomanin altres persones). Aquesta és una manera eficaç de connectar amb persones que normalment no són visibles perquè no participen directament amb els líders comunitaris, però que sí són actius en la construcció de la comunitat de la mateixa manera.		
PAS 2	Entrevista de selecció final dels entrevistats utilitzant els estàndards ètics de confidencialitat i privadesa de l'Associació Europea d'Avaluació per a cada entrevista. Utilitzeu el marc FOSET per estructurar les preguntes. Utilitzeu un DAFO per a les preguntes de l'entrevista, si us resulta útil i rellevant.		
PAS 3	Revisar i analitzar les entrevistes utilitzant el marc FOSET.		
PAS 4	Compartir els resultats amb membres de la comunitat, respectant la confidencialitat i la privacitat dels entrevistats. Incloure els resultats a l'avaluació escrita.		

MÈTODE			
Grups Destinataris			
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Per explorar i comprendre un tema específic 	Durada/ Periodicitat	2 hores per cada sessió de "Focus Grup"
Participants	<ul style="list-style-type: none"> Persones directament relacionades amb un tema específic o àrea geogràfica 	Costos/ Materials	

Tipus de canvi	Emergent	Augment i potenciació de la capacitat	Mig
Resum	Sessions facilitades dinàmicament que involucren a petits grups de persones rellevants per explorar i analitzar un tema específic o qüestions específiques regionals, com ara el benestar del barri.		
PASSOS/FASES			
PAS 1	Seleccionar el grup de participants aplicant criteris clars per a una representació equitativa en relació amb el tema específic o la regió en qüestió. Demanar als líders de la comunitat recomanacions i demanar la primera proposta de possibles participants per a recomanacions posteriors (la tècnica de "bola de neu" de demanar-los que recomanin a altres persones) abans de fer la llista definitiva de participants. Aquesta és una manera eficaç de connectar-se a amb persones que normalment no són visibles perquè no participen directament amb els líders comunitaris, però que són actius en la construcció de la comunitat de la mateixa manera.		
PAS 2	Facilitar els grups d'interès utilitzant activitats que involucrin a tothom en el diàleg, anàlisi i construcció. Utilitzar els estàndards ètics de confidencialitat i privadesa de l'Associació Europea d'Avaluació per a cada sessió de grup. Utilitzar el marc FOSET per estructurar les sessions.		
PAS 3	Revisar i analitzar els resultats del grup utilitzant el marc FOSET .		
PAS 4	Compartir resultats amb membres de la comunitat tot respectant la confidencialitat i la privadesa dels participants del grup d'interès. Incloure els resultats en l'avaluació escrita.		

3. Compromís i Formació

En aquesta secció es detallen eines i metodologies que ajuden als ciutadans de la comunitat a enfortir les seves connexions, relacions i capacitats per tal que puguin esdevenir promotors de canvi més eficients, responsables de la presa de decisions i catalitzadors comunitaris (agents de canvi efectius, persones implicades en els processos de presa de decisions i catalitzadors comunitaris). Una part integral d'aquestes eines és l'enfocament de l'aprenentatge i la formació com a part del procés participatiu comunitari. Les eines i metodologies específiques que es descriuen en aquest apartat són:

- Meta-enxarxament
- Consells comunitaris (com ara Consells de Sostenibilitat i Resiliència)
- Reunions de la comunitat
- SDG i formació per a la resiliència
- Consells comunitaris (com ara consells de sostenibilitat i resiliència)
- Formació de lideratge participatiu

MÈTODE	Meta-enxarxament
--------	------------------

Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Identificar els diferents grups socials i culturals dins d'una comunitat Crear ponts entre els diferents grups socials i culturals dins d'una comunitat 	Durada/ Periodicitat	D: 1 – 3 mesos P: una vegada
Participants	<ul style="list-style-type: none"> Catalitzadors comunitaris 	Costos/ Materials	
Tipus de canvi	Emergent	Augment i potenciació de la capacitat	Alt
Resum	El meta-enxarxament (Gilchrist, 2009) es refereix a la creació de xarxes informals entre persones de diferents grups socials i culturals dins d'una mateixa comunitat o ciutat, per tal de superar aquestes diferències i crear una comunitat diversa però cohesionada.		
PASSOS/FASES			
PAS 1	Identificar catalitzadors comunitaris: <ol style="list-style-type: none"> Persones que informalment representen diferents grups socials i/o culturals. Poden ser líders, però també poden ser generacions més joves que han anat a l'escola o treballat a la comunitat i tenen relacions informals amb persones d'altres grups socials i/o culturals. Persones que treballen amb altres grups socials i / o culturals diferents o que estan disposats a participar amb altres grups. 		
PAS 2	Facilitar reunions en xarxa entre els diferents catalitzadors comunitaris per tal de crear ponts entre els diferents grups socials i/o culturals per tal d'identificar necessitats i interessos comuns relacionats amb temes socials i ambientals. Els catalitzadors comunitaris també són candidats ideals per a focus grups, consells comunitaris (veure més avall) i per ser facilitadors de suport per a reunions comunitàries (vegeu més avall).		

MÈTODE			
Consells Comunitaris			
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Crear un consell assessor format per una representació equitativa del teixit comunitari 	Durada/ Periodicitat	D: 2 – 3 hores P: cada 2 a 6 mesos
Participants	<ul style="list-style-type: none"> Diversos representants de la comunitat 	Costos/ Materials	
Tipus de canvi	Emergent	Augment i potenciació de la capacitat	Mig – Alt
Resum	Els consells comunitaris assessoren el govern municipal i altres institucions en temes		

	relacionats amb el benestar de la comunitat i el medi ambient. Fan seguiment de les qüestions tractades i ofereixen comentaris sobre els processos comunitaris.
PASSOS/FASES	
PAS 1	Identificar possibles candidats per al consell comunitari, utilitzant criteris específics que respectin la diversitat de la comunitat i estableixi un consell que tingui una representació equilibrada en: <ul style="list-style-type: none"> • gènere • edat • origen cultural, religions i/o ètic • estat socioeconòmic • capacitat, discapacitat o persones amb d'altres capacitats/ necessitats • orientació sexual • altres grups diferents que requereixen representació, potser per regió o barri on viuen, o la seva implicació en associacions o moviments comunitaris específics
PAS 2	Facilitar reunions del consell comunitari en les que els participants dialoguin sobre temes socials i ecològics que afecten els membres de la comunitat i donar un retorn sobre aquests aspectes, tant al govern municipal com altres governs del municipi.

MÈTODE	Reunions comunitàries		
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Fer participar a la comunitat en general en el procés de desenvolupament rural sostenible 	Durada/ Periodicitat	D: 2 – 3 hores P: cada 6 a 12 mesos
Participants	<ul style="list-style-type: none"> • Membres de la comunitat en general • Líders comunitaris 	Costos/ Materials	
Tipus de canvi	Projectable Emergent	Augment i potenciació de la capacitat	Mig
Resum	Les reunions de la comunitat estan obertes al públic en general i involucren als membres de la comunitat per a que compartixin opinions i idees sobre diferents qüestions socials i ecològiques.		
PASSOS/FASES			
PAS 1	Segons la mida de la comunitat, es recomana anar porta per porta per explicar el procés de desenvolupament rural sostenible i convidar personalment a la gent a participar en totes les fases del procés, incloses les reunions de la comunitat.		
PAS 2	La facilitació de la trobada comunitària ha de ser altament participativa i atractiva, utilitzant una varietat d'eines participatives en què les persones poden compartir les seves opinions i idees i en què es poden registrar aquestes opinions i idees. Activitats com ara els jocs sistèmics, la		

	«Puntmocràcia» o el Baròmetre, són ideals per a reunions comunitàries.
PAS 3	L'últim pas de la reunió de la comunitat és l'enregistrament audiovisual i narratiu i la redacció i entrega de l'informe a la comunitat. Es pot entregar un breu vídeo de les conclusions de la reunió i penjar-lo a la pàgina web del govern municipal, així com un breu informe visual que recopilï opinions i idees comunitàries en un format fàcil de llegir. Això contribueix a la transparència i l'aprenentatge en el procés de desenvolupament rural sostenible.

MÈTODE			
SDG i formació en Resiliència			
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Fer participar a tota la comunitat en l'aprenentatge dels SDGs Aplicar SDG estratègicament i de forma operativa en un pla rural de desenvolupament sostenible 	Durada/ Periodicitat	D: 2–3 hores P: durant reunions comunitàries habituals, sessions de planificació i/o sessions d'avaluació
Participants	<ul style="list-style-type: none"> Responsables de la decisió comunitària Altres actors locals clau Membres de la comunitat general 	Costos/ Materials	20 € per a les targetes SDG Facilitació externa/taxes d'avaluació per dia, si és necessari
Tipus de canvi	Emergent	Augment i potenciació de la capacitat	Mig
Resum	Les targetes SDG han estat dissenyades per GAIA Education, una institució d'educació ambiental amb una llarga trajectòria i seu al Regne Unit, per animar els líders comunitaris a conèixer els SDGs i aplicar-los estratègicament i de forma operativa als seus plans i accions comunitàries.		
PASSOS/FASES			
PAS 1	<p>Iniciant converses centrades en la comunitat per a la implementació a nivell local de SDG</p> <p>El procés altament interactiu convida els participants a participar en converses constructives sobre la rellevància local dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (SDG, Sustainable Development Goals), basats en un conjunt de targetes dissenyades per ajudar a estructurar el diàleg en petits grups. A través d'aquestes converses, els participants:</p> <ul style="list-style-type: none"> prioritzar aquells objectius que són especialment importants per a la seva comunitat començar a definir com es poden establir associacions amb múltiples grups d'interès a la seva comunitat per donar suport a la implementació dels SDG específics assegurar que els SDG s'implementin considerant la singularitat biocultural del lloc treballar en grups petits per identificar polítiques, projectes i recursos que podrien donar suport a aquesta implementació i classificar-los en els que ja existeixen i els que s'han de crear 		

	<ul style="list-style-type: none"> esbossar estratègies sobre com mobilitzar els grups d'interès locals al voltant d'un projecte factible per demostrar viabilitat de la implementació d'aquests objectius a la seva localitat i identificar formes eficaços de difondre projectes exitosos a tota la seva comunitat i més enllà.
PAS 2	<p>Formar a les persones per a que esdevinguin multiplicadors d'aquestes converses</p> <p>Aconseguir els Objectius Globals pel 2030 requereix iniciar aquest tipus de processos comunitaris arreu, i tots estem cridats a convertir-nos en multiplicadors d'aquestes converses dels SDGs sobre el futur sostenible de la nostra comunitat.</p> <p>Les "Targetes SDG d'implementació Comunitària", en combinació amb el guió del taller i l'experiència d'haver participat en la formació durant un dia, convertirà a la majoria dels participants en multiplicadors potencials d'aquestes converses comunitàries. Els participants rebran una breu introducció sobre com utilitzar el guió i les targetes per tal de replicar la formació en el seu equip en el treball, en grups comunitaris locals i funcionaris públics, i per a estudiants i personal de la seva universitat o escola local. Els participants deixaran la formació equipada amb les eines i l'experiència per ajudar als altres a fer veure perquè i com els objectius globals són rellevants per a la seva comunitat o empresa, i quins primers passos es poden prendre localment per contribuir a assolir els objectius globals de la humanitat per al 2030.</p>

MÈTODE			
Formació de lideratge participatiu			
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Augmentar la capacitat dels líders comunitaris formals i informals per tal d'implicar els membres de la seva comunitat en processos participatius 	Durada/ Periodicitat	D: 20 hores (10 sessions de 2 hores durant X mesos) P: una sola vegada
Participants	<ul style="list-style-type: none"> Formal community leaders and decision makers Líders comunitaris formals i responsables de la presa de decisions de la comunitat Líders comunitaris informals 	Costos/ Materials	
Tipus de canvi	Emergent	Augment i potenciació de la capacitat	Alt
Resum	Una formació que augmenta la capacitat dels líders formals i informals i la dels responsables de la presa de decisions per tal d'involucrar a la seva comunitat en processos de presa de decisions més participatius considerant el desenvolupament rural sostenible.		
PASSOS/FASES			
PAS 1	Dinàmiques de poder, procés de presa de decisions horitzontal.		

	Aquesta formació inclouria sessions sobre lideratge participatiu, comunicació versàtil, dinàmica d'empoderament, decisió horitzontal, compromís comunitari i resolució de conflictes.
--	---

4. Disseny i planificació

En aquesta secció es detallen eines i metodologies que ajuden a líders i ciutadans a dissenyar i planificar un futur sostenible i resiliència. La consideració dels principis agroecològics i la connectivitat urbà-rural està incorporada en cada una de les eines suggerides. Les eines i metodologies específiques que es descriuen en aquest apartat són:

- Visió general bàsica i formació de disseny sostenible resilient
- Tècniques de disseny co-creatiu

MÈTODE	Formació bàsica en disseny sostenible resilient		
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Explorar els principis i l'ètica del disseny sostenible 	Durada/ Periodicitat	D: 6 hores P: una sola vegada
Participants	<ul style="list-style-type: none"> • Membres de la comunitat interessats en participar en la co-creació dels plans de desenvolupament rural sostenible 	Costos/ Materials	
Tipus de canvi	Emergent Projectable	Augment i potenciació de la capacitat	Mig
Resum	La formació dinàmica i participativa implicarà persones de la comunitat que estiguin (1) interessades en participar en la co-creació del procés de planificació del desenvolupament rural sostenible; o que (2) la comunitat considera veus importants per estar representades en aquest procés de planificació.		
PASSOS/FASES			
PAS 1	Difondre una convocatòria oberta perquè els participants assisteixin a una formació sobre els principis i fonaments del disseny rural sostenible. Caldrà posar especial atenció per tal d'assegurar una representació equitativa de la diversitat de grups comunitaris per garantir que un ampli ventall d'individus pugui participar en aquesta formació de capacitació.		
PAS 2	La formació donarà una visió pràctica de conceptes clau com ara: <ul style="list-style-type: none"> • Principis bàsics del disseny • Descripció general de l'ètica del disseny 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció general del procés de disseny • Agroecologia i regeneració • Connexió urbana-rural • Resiliència comunitària
--	--

MÈTODE			
Trobades de Disseny co-creatiu			
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Involucrar als membres de la comunitat en la co-creació d'espais comunitaris utilitzant criteris de sostenibilitat 	Durada/ Periodicitat	D: 3 – 6 mesos
Participants	<ul style="list-style-type: none"> • Líders comunitaris • Actors locals • Membres de la comunitats en general 	Costos/ Materials	
Tipus de canvi	Emergent Projectable	Augment i potenciació de la capacitat	Mig-Alt
Resum	Aquest mètode consisteix a involucrar a un grup bàsic de líders comunitaris, actors locals i/o membres de la comunitat en el disseny creatiu col·lectiu del pla de desenvolupament rural sostenible per a la comunitat. Els líders i la comunitat s'involucrarán els uns amb els altres a partir de reunions per als membres del grup, així com una reunió informativa dirigida a la comunitat.		
PASSOS/FASES			
PAS 1	Crear un grup bàsic de representants de la comunitat que estigui format en disseny bàsic de sostenibilitat resilient i que pugui participar després en la co-creació d'un pla de desenvolupament rural sostenible, utilitzant tota la informació recollida durant la fase anterior d'involucració comunitària. Aquest grup bàsic pot estar constituït únicament per líders comunitaris i actors locals, o tenir una barreja de membres de la comunitat i de líders comunitaris. Abans d'establir el grup bàsic, és important determinar els criteris de selecció per aconseguir la composició final del propi grup, aspecte que reforça la transparència del procés de disseny.		
PAS 2	Un planificador de sostenibilitat i facilitador qualificat i experimentat facilitarà les reunions del grup bàsic, en què els participants s'involucrarán en la co-creació d'un pla de desenvolupament rural sostenible. El planificador/facilitador pot utilitzar diverses activitats participatives, com ara la facilitació visual, la creació de posters, els mapes mental i altres tècniques de disseny col·lectiu. El grup principal utilitzarà els resultats de la fase d'interacció de la comunitat per seleccionar els elements clau del seu pla final. Per exemple, si l'anàlisi FOSET identifica que la comunitat té		

	<p>connexions febles entre els seus valors comunitaris declarats i l'ús dels seus recursos naturals, això és quelcom que el grup bàsic pot tenir en compte al dissenyar el pla de desenvolupament rural sostenible. A més, si durant les reunions de la comunitat i els grups de discussió els membres identifiquen de manera ferma que volen posar més atenció en espais per la infància o per augmentar la biodiversitat, el grup principal també ho tindrà en compte.</p>
<p>PAS 3</p>	<p>El grup principal informa a la comunitat durant una reunió amb ella per obtenir els comentaris finals sobre el seu projecte del pla de desenvolupament rural sostenible. Recopilen comentaris de la comunitat i els incorporen al pla final.</p>